

na undan Petru

Stýringin

Í samskiftinum millum Almanna-verkið og Almanna-ráðið kemur greitt til sjónar, at Almanna-verkið, ið hevur ábyrgdina av samlaðu játtanini til raksturinn av røktarheiminum kring landið – tilsamans 242 milliónir krónur í ár – metir seg ikki hava nóg góð stýringsamboð til at tryggja, at játtanin nú eisini kann haldast.

Eisini kemur til sjónar, at leiðslurnar á einstøku røktarheiminum meta seg hava trupult við at fáa endarnar at røkka saman, uttan at tað gongur út yvir búfólkini.

Og sum tað triðja verður víst á, at eingin lønarframskriving er givin til eldra-røktina í ár, sammett við í fjør, og tað krevur upp aftur fleiri sparingar.

- Vit mæla tí til, at tillagingar verða gjørdar í lógargrundarlagnum, soleiðis at Almanna-verkið fær neyðugu stýringsamboðini at tryggja eina skynsama figgjarstýring á játtanini til ellis- og røktarheim, sigur Petra Johnsdóttir Joensen.

Sum stóðan er í lýtuni, mælir Almanna-verkið tí til at áseta í lóggávuna, at meir-nýtsla skal gjaldast av tí kommunu, har røktarheimið liggur.

- Almanna-verkið metir tað vera alneyðugt, at ábyrgdarbýtið á eldraðkinum verður skipað soleiðis, at samanhangur millum gjald og vald gevur stovninum neyðugu amboðini at stýra rakstrinum og halda nýtsluna innan teir karmar, sum eru játtaðir á figgjarlógini, sigur Petra Johnsdóttir Joensen.

Almanna-verkið hevur avmarkað stýringsamboð, og har vit hava fulla ávirkan, sigur Petra Johnsdóttir Joensen.

Hon hevur tó onga avgjørda meining um, hvørt dagsprísurin er tann rætti. Men hon ásannar, at fyrimunirnir av at savna eldri fólk í nýggj og størri røktarheim hevur ikki gjørt raksturinn biligari.

- Eg vildi mett, at har áttu at verið stórdrifts-fyrimunir. Men vit siggja teir ikki aftur í roknskapartølunum, sigur Petra Johnsdóttir Joensen.

Almanna-verkið fer í næstum undir at analysera,

hvat hvør tænasta kostar. Alt frá at fáa búfólkið upp um morgunin, at geva fólk mat, koyra tað í bað og so framvegis.

- Vit vita ov lítið um, hvat hvør uppgáva kostar. Men seta vit tøl á hvørja uppgávuna og falda upp við búfólkini, so ber betur til at meta um, hvat er ein reellur prísur fyri at reka eitt røktarheim við nøkrum ávís-um tænaðum, sigur Petra Johnsdóttir Joensen.

Sambært stjóranum á Almanna-verkinum er høvuðstrupulleikin, at leiðslurnar á røktarheiminum siga seg ikki kunna stýra fyri

teir pengarnar, sum verða játtaðir.

- Ta stóðuna skilji eg. Men mín uppgáva er at halda játtanina á figgjarlógini. Spurningurin er so, hvussu tú stýrir innan fyri teir figgjar-karmar, sum nú einaferð eru. Og tað er tí, at sparingar framhaldandi verða gjørdar, sigur Petra Johnsdóttir Joensen.

Spariætlanin

Almanna-verkið, sum hevur ábyrgdina av játtanini á figgjarlógini til ellis- og røktarheimini, var ikki nøgt við útspælið frá røktarheimsléiðslunum, sum í sínum

lagi hava ábyrgd av at reka røktarheimini á forsvarligan hátt. Men 22. apríl varð ein spariætlan, ið røktarheimsléiðslurnar og Almanna-verkið í felag høvdu snikkað saman, lögð fyri Almanna-málaráðið. Í brævinum til landstýris-kvinnuna staðfestir Almanna-verkið, at neyðugt verður at gera munandi tillagingar í tænaðustøðinum fyri at halda játtanarkarmin.

Við brævinum til landstýriskvinnuna fylgdi ein útgreinað spariætlan. Skjalið lýsir bæði tær sparingar, sum longu eru settar í verk, umframt aðrar sparingar, ið arbeiðt varð við at seta í verk

beinanvegin. Víst verður á, at longu nú verður spart uppá røktartímar, avloysarar verða ikki innkallað fyrsta og annan sjúkradag, maturin til vikuskiftini verður gjørdur niðurfyri og eisini skal meira gerast fyri at keypa biligari mat, spart verður uppá innanhýsis førleikamening, reingerðartímar og ítriv inni á røktarheiminum.

Millum nýggju spariætlanini er at samskipa náttarvaktirnar á røktarheiminum í Tórshavn, fyri at tann hátt at spara vaktir burtur. Sparast skal uppá feruavloysarar og brúka somu terapeutar á fleiri røktarheimum.

FAKTA - Játtanin til eldraðkið

2010:	321,8 mió. kr, til 360 búpláss
2011:	326,2 mió. kr, til 358 búpláss
2012:	317,9 mió. kr, til 400 búpláss
2013:	337,7 mió. kr (umframt 4,1 mió í eykajáttan), til 469 búpláss

Talan er um netto-játtan á figgjarlógini til eldraðkið, og fevnir játtanin um rakstur av ellis- og røktarheiminum kring landið og heimatænastuna. Boðanesheimið í Havn og røktarheimið á Grønanesi í Vestmanna lótu upp seint í 2012 og verður 2013 tí fyrsta árið við fullum rakstri á báðum heimum. Rakstrarjáttanin til hesi heim er ávíkavist 22,8 og 4,6 milliónir krónur, tilsamans 27,4 milliónir. Nakað verður tó spart á øðrum konti, tí eldri og óhjálpin fólk flyta úr øðrum tilboðum inn á nýggju røktarheimini.

FAKTA – soleiðis verða pengarnir játtaðir

Almanna-verkið játtar pengar til raksturinn av ellis- og røktarheiminum eftir einum sonevndum dagsprísi, ið er býttur í tveir bólkar. Ein dagsprís fyri vanligar røktarheimsbrúkarar, ið er 1314 krónur um dagin fyri hvørt búfólkið, og ein dagsprís fyri fólk við demens, ið er 1524 krónur um dagin fyri hvørt búfólkið. Tískil kostar eitt fólk á røktarheimi millum 480.000 og 556.000 krónur um árið. Harafturat veitur almanna-verkið stuðul til sambýli, har er stuðulin 940 krónur um dagin fyri búfólkið.

FAKTA – játtanin til Boðanesheimið

Boðanesheimið í Havn skuldi upprunaliga takast í nýtslu 1. oktober. Sambært figgjarlógini fyri 2012 vórðu 7,8 milliónir settar av til Boðanesheimið, sum skuldi latast upp fyri 64 brúkarum, tann 1. oktober. Men tá Boðanesheimið kortini ikki lat upp fyrr enn 1. desember, valdi Almanna-verkið, sum umsitur rakstrarjáttanina fyri landskassan, at lækka játtanina við tveimum triðingum, niður í 2,6 milliónir krónur. Men sambært roknskapinum fyri 2012 kostaði raksturinn av Boðanesheiminum 4,9 milliónir í fjør, hóast heimið bara hevði opið í ein mánað, enntá bara við 16 brúkarum. Lønarútreiðslurnar vóru 2,1 million, umframt aðrar rakstrarútreiðslur á 750.000 krónur, áðrenn fyrsta búfólkið flutti inn.